

УДК 378.014(477)

DOI <https://doi.org/10.32782/1992-5786.2024.92.37>**О. В. Черненко**кандидат педагогічних наук, доцент, докторант
Центральноукраїнського державного університету
імені Володимира Винниченка

ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

У статті розглядається проблематика забезпечення належного рівня якості вищої освіти в Україні як на рівні державного регулювання, так і в розрізі організаційних заходів на рівні закладів вищої освіти. Автор аргументує думку, що якість освітніх послуг є ключовим фактором конкурентоспроможності вітчизняних ЗВО в умовах глобалізації та стрімкого розвитку науки і технологій. Метою статті є обґрунтування особливостей організації системи управління якістю освіти у вищій школі та наведення рекомендацій щодо її удосконалення з урахуванням сучасних тенденцій. У статті ґрунтовно проаналізовано роль держави у формуванні політики забезпечення якості вищої освіти через діяльність профільних органів виконавчої влади – Міністерства освіти і науки України, Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. Коротко розглянуто чинну нормативно-правову базу вищої освіти, що включає закони, положення, стандарти і критерії оцінювання якості. Розглянуто напрямки реалізації державної політики якості вищої освіти. Автором окрему увагу приділено питанням реалізації державної політики безпосередньо на рівні закладів вищої освіти, зокрема впровадженню систем управління якістю освітніх процесів. Детально описано можливу структуру і напрямки роботи внутрішнього спеціалізованого підрозділу ЗВО з управління якістю освіти. Наведено ілюстрацію структурно-логічної схеми забезпечення якості освіти в університеті та напрямків реалізації управління якістю освіти. На основі критичного аналізу сучасної ситуації вищої школи, автором сформульовано низку обґрунтованих пропозицій щодо посилення нормативного регулювання, запровадження обов'язкової сертифікації систем управління якістю, залучення фінансування, налагодження тіснішої співпраці із стейкхолдерами. Зроблено висновки та пропозиції щодо удосконалення державної політики та організації системи управління якістю вищої освіти в Україні.

Ключові слова: якість освіти, державна політика, заклад вищої освіти, Відділ з управління якістю освіти, Міністерство освіти і науки України, Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти.

Постановка проблеми. У сучасних умовах якість освіти є визначальним фактором успішності та конкурентоспроможності закладів вищої школи на ринку освітніх послуг. Глобалізація соціально-культурного простору, стрімкий розвиток науки, технологій та швидкі зміни у різних сферах економічного життя вимагають від вітчизняної системи вищої освіти постійного вдосконалення та адаптації до нових викликів. Варто зауважити, що традиційні підходи до забезпечення якості освітніх процесів вже є застарілими і не відповідають сучасним вимогам. У зв'язку із цим, актуальним є впровадження ефективної системи управління якістю освіти у вищій школі, що дозволить забезпечити відповідність освітніх програм сучасним стандартам професійної підготовки молодих фахівців, здатних задовольнити потреби ринку праці.

Важливо відзначити той факт, що управління якістю освіти є вагомим чинником підвищення іміджу та престижу вищих навчальних закладів, що, у свою чергу, сприятиме залученню більшої кількості талановитих студентів та перспективних науковців. Ефективне планування та реалізація

заходів щодо покращення якості надання освітніх послуг матиме позитивний вплив на розвиток наукових досліджень та інновацій на профільних кафедрах, що є запорукою прогресу у різних галузях наукових пошуків.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання щодо контролю якості освіти розглядалося у працях багатьох науковців та педагогів-практиків. Серед наукових робіт, які заслуговують на увагу, варто згадати, українських вчених – В. Є. Бахрушин, О. П. Гребельник, С. А. Калашнікова, В. Г. Кремінь, В. І. Луговий, О. Г. Романовський, М. М. Фіцула, Є. М. Хриков, Л. О. Щоголева; серед іноземних вчених – Елайн Ель-Хаваз, Клеменс Вельтер, Лі Гарві, Терса Санхільйо, Франс ван Вугт та інші.

Проте, у працях науковців недостатньо дослідженим залишається питання організації системи управління якістю освіти у вищій школі, а також занадто розрізнені погляди на цю проблему. Таким чином, дослідження питань організації системи управління якістю освіти у вищій школі є вкрай актуальним та необхідним з точки зору забезпечення сталого розвитку навчального закладу.

Мета статті – обґрунтувати особливості організації системи управління якістю освіти у вищій школі та запропонувати рекомендації щодо її удосконалення з урахуванням сучасних тенденцій.

Виклад основного матеріалу. Карантинні обмеження під час пандемії covid-19 та військова агресія РФ проти України на Сході, внаслідок чого навчальні заклади втратили свою матеріально-технічну базу, майно та будівлі, зумовили більшість навчальних закладів змінити організацію свого навчального процесу, перейшовши на дистанційну форму здобуття освіти. У наслідок чого, ці основні фактори негативно відобразилися на якості і доступності освітніх послуг для учнів і студентів. Тому, у сучасних умовах перед керівниками навчальних закладів дуже гостро постає питання перегляду і адаптації організації системи управління якістю освіти у вищій школі, пошуку шляхів щодо її удосконалення.

«Якість вищої освіти слід розглядати як управлінську категорію, а ефективність діяльності в цій сфері залежить від взаємодії закладів вищої освіти, органів публічної влади, недержавних інституцій, громадських організацій та інших стейкхолдерів. При цьому в процесі державного управління якістю вищої освіти мають використовуватися різноманітні інструменти і ресурси, які сприятимуть формуванню цілісної та збалансованої системи забезпечення якості, зокрема інструменти державного нагляду (контролю) у сфері вищої освіти» [1].

Вища школа є ключовим суб'єктом реалізації державної освітньої політики, відіграючи провідну роль у якісній підготовці фахівців, генеруванні інноваційних знань та формуванні компетентного людського капіталу.

Державна політика у сфері вищої освіти являє собою сукупність концептуальних положень, педагогічних ідей, цілей, завдань, методів, принципів, пріоритетних напрямів і адміністративно-правового механізму, які плануються та реалізуються органами державної виконавчої влади для регулювання та розвитку галузі вищої освіти в країні відповідно до національних інтересів українського суспільства.

«Державна політика у сфері вищої освіти визначається Верховною Радою України, реалізується Кабінетом Міністрів України та центральними органами виконавчої влади в галузі освіти – Міністерством освіти та науки України (МОН), Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти (НАЗЯВО)» [3, с. 27].

«Міністерство освіти і науки України – є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах освіти і науки, наукової, науково-технічної діяльності, інновацій-

ної діяльності в зазначених сферах, трансферу (передачі) технологій, а також забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері здійснення державного нагляду (контролю) за діяльністю закладів освіти, підприємств, установ та організацій, які надають послуги у сфері освіти або провадять іншу діяльність, пов'язану з наданням таких послуг, незалежно від їх підпорядкування і форми власності» [8].

«Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, згідно свого статуту, уповноважене: акредитувати освітні програми; проводити інституційну акредитацію закладів вищої освіти; проводити акредитацію спецрад із захисту дисертацій; проводити акредитацію агентств, що займаються акредитацією; здійснювати контроль за дотриманням академічної доброчесності; створювати критерії якості освітньої діяльності; запроваджувати внутрішню систему забезпечення якості освіти; формувати законодавчі пропозиції; створювати рейтинги ЗВО; готувати щорічний звіт про стан вищої освіти в Україні» [10].

До основних нормативно-правових актів, що регулюють державну політику у сфері якості вищої освіти в Україні варто віднести: Закон України «Про вищу освіту» від 01 липня 2014 року № 1556-VII [6], Закон України «Про освіту» від 05 вересня 2017 [9], національна рамка кваліфікацій [5], стандарти вищої освіти (за конкретними спеціальностями), Постанова КМУ України ліцензійні умови провадження освітньої діяльності від 30 грудня 2015 р. № 1187 [4], Положення про акредитацію освітніх програм та критерії оцінювання якості освітньої програми [7], стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG) [13], накази МОН України з питань забезпечення якості освіти, а також внутрішні документи ЗВО (статут, положення про систему забезпечення якості вищої освіти, положення про організацію освітнього процесу) та інше.

Вищезазначені нормативно-правові акти реалізуються на державному та інституційному рівнях, що визначають вимоги, процедури, критерії та механізми забезпечення якості вищої освіти в Україні.

Н. Грабовенко вказує, що «нормативно-правова база щодо управління якістю вищої освіти досить розвинена, механізми та критерії забезпечення якості освіти описані у відповідних стандартах та документах, проте варто підсилити законодавчо-нормативну орієнтацію ЗВО на розв'язання проблем забезпечення якості підготовки фахівців, здійснити перехід до формування постійного механізму розвитку державних освітніх стандартів вищої професійної освіти (на всіх рівнях організації управління вищою освітою), враховуючи вимоги сфери й ринку праці» [3, с. 31].

Реалізація державної політики у сфері вищої освіти передбачає:

- 1) законодавче регулювання та забезпечення функціонування ЗВО;
- 2) формування і розвиток мережі ЗВО різних форм власності;
- 3) механізм і процедури акредитації освітніх програм, ліцензування ЗВО;
- 4) встановлення державних стандартів вищої освіти та критеріїв якості;
- 5) оплата праці працівників освіти, фінансування наукових досліджень та надання освітніх послуг, а також державне замовлення на професійну підготовку молодих кадрів для різних галузей народного господарства;
- 6) сприяння матеріально-технічному та кадровому забезпеченню ЗВО;
- 7) інформаційне забезпечення закладів вищої освіти (база ЄДЕБО, розсилка офіційних електронних документів МОН з питань освіти тощо);
- 8) підтримка національних програм з інтеграції ЗВО у міжнародний освітній і науковий простір.

Ми погоджуємося із думкою дослідників О. Галіцан, О. Хіль, Я. Кириленко, які вказують, що «пріоритетним напрямом державної освітньої політики є формування механізму державного управління якістю освіти, обов'язковими складниками якого виступають національна система моніторингу якості освіти, запровадження інституту незалежного оцінювання досягнутих результатів функціонування освітньої галузі. Державна освітня політика повинна реалізовуватися поетапно на засадах дотримання організаційних, правових та економічних принципів. На першому етапі реалізації державної освітньої політики необхідно послідовно визначити нагальні проблеми в системі функціонування освітніх закладів та управління якістю вищої освіти, а на другому – імплементувати вдосконалену нормативно-пра-

вову базу задля надання якісних освітніх послуг» [2, с. 109–110].

Слід зазначити, що державна політика у сфері забезпечення якості освіти реалізується в умовах економічних і соціально-культурних реформ, планах стратегічного розвитку, спрямованих на розвиток країни. ЗВО, як самодостатній автономний елемент освітньої галузі, відіграє ключову роль у реалізації державної політики. На рівні закладу відбувається безпосереднє втілення в життя стратегічних цілей, завдань та принципів, визначених Міністерством освіти і науки України. Тому, глобальне питання якості професійної підготовки молодих кадрів для всіх галузей народного господарства слід розглядати на окремому лінійному рівні – на прикладі ЗВО.

Можна розглядати якість вищої освіти як ступінь відповідності надаваних освітніх послуг з професійної підготовки фахівців за певною спеціальністю затвердженим освітнім стандартам. Загалом, якість є збірною категорією, оскільки складається із структурних компонентів, що разом утворюють цілісну систему. Ключові складові елементи якості освіти, це якість: освітніх програм та навчальних планів, викладання, рівень успішності студентів, рівень матеріально-технічної бази, результати наукової та інноваційної діяльності, система оцінювання знань, ефективність управління освітнім закладом, забезпечення академічної доброчесності.

Система управління якістю вищої освіти – це сукупність організаційної структури, управлінських методів і процедур, спрямованих на регулювання навчального процесу і ефективне використання ресурсів (інтелектуально-трудова, матеріально-технічна, фінансова), необхідних для забезпечення належної якості професійної підготовки молодих фахівців у вищому навчальному закладі відповідно до встановлених планів, освітньо-

Рис. 1. Забезпечення якості освіти в університеті

Джерело: [15]

Рис. 2. Напрями забезпечення управління якістю освіти

Джерело: [15]

кваліфікаційних вимог, стандартів і критеріїв оцінювання. Регулюється самостійно адміністрацією на основі внутрішніх положень ЗВО «про систему забезпечення якості вищої освіти» та «про організацію освітнього процесу».

На рисунку 1. зображена структурно-логічна схема, як має бути забезпечена якість освіти в ЗВО.

На рисунку 2 показано, які реалізуються напрями забезпечення якості освіти у ЗВО.

Система управління якістю у ЗВО охоплює:

– формулювання політики і цілей у сфері якості освіти;

– розробку стратегії, методів та процедур забезпечення якості освітніх програм;

– моніторинг, періодичне оцінювання та вдосконалення внутрішньої системи якості освіти;

– проведення самооцінки та внутрішнього аудиту з якості, підготовка періодичних звітів.

Слід погодитися із думкою М. Р. Терованесова, який вважає, що «система управління якістю вищої освіти повинна охоплювати дві підсистеми – контролю якості надання освітніх послуг і оцінки якості результату. Кожна з них характеризується своїми показниками» [14, с. 95]. На нашу думку, до таких показників можна віднести: загальна успішність з предметів, відвідування занять, рівень виконання курсових і дипломних робіт, кількість працевлаштованих студентів за фахом, відгуки керівників баз практики тощо.

Управління якістю освіти у ЗВО безпосередньо пов'язане із освітнім простором та організацією навчального процесу. Дослідниця І. В. Распотнюк розглядає освітній простір як «підсистему соціокультурного середовища, як сукупність факторів, обставин, ситуацій, які склались історично,

і як цілісність спеціально організованих умов, які спрямовані на управління якістю освіти у вищому навчальному закладі» [11, с. 202].

Навчальний процес відображає форму організації цілісної системи навчання та виховання у вищій школі, що охоплює всі компоненти набуття фахових знань, умінь і навичок студентами за обраним напрямом професійної підготовки, відповідно до наперед встановлених навчальних планів і програм. Навчальний процес у закладі освіти спрямований на розвиток розумових і фізичних здібностей, формування світогляду та особистісних якостей студентів.

«Дуже важливим колегіальним органом управління в закладі вищої освіти щодо попередження порушень академічної доброчесності, на погляд М. І. Рябенко, є вчена рада, яка затверджується наказом керівника і яка визначає стратегію і перспективні напрями розвитку діяльності закладу вищої освіти. Також вчена рада визначає систему та затверджує процедури внутрішнього забезпечення якості вищої освіти; обирає за конкурсом таємним голосуванням на посади завідувачів кафедр, професорів і доцентів тощо; оцінює науково-педагогічну діяльність структурних підрозділів; присвоює вчені звання професора, доцента. Вчена рада має право вносити подання про відкликання керівника закладу вищої освіти. До складу вченої ради, окрім керівника ЗВО, його заступників, керівників факультетів та інших представників колективу входять також представники органів студентського самоврядування та профспілкових організацій студентів та аспірантів. Натепер ці органи мають великі можливості щодо управління та здійснення контролю за діяльністю закладу вищої освіти» [12, с. 121].

Організація ефективної системи управління якістю освіти у вищій школі передбачає комплексний підхід та врахування низки важливих організаційно-технічних аспектів. Зокрема, цей важливий напрямок роботи має взяти на себе окремий структурний елемент. Тому, адміністрація має розглянути питання про створення спеціально уповноваженого внутрішнього відділу на базі ЗВО з управління якістю освіти, працівники якого здійснюватимуть увесь комплекс заходів з моніторингу якості освітніх процесів.

Відділ з управління якістю освіти – є самостійним і незалежним структурним підрозділом (відділом) вищого навчального закладу, працівники якого мають повноваження забезпечувати на належному рівні виконання навчальних планів, контролювати відповідність стандартів професійної підготовки фахівців підготовку яких здійснює заклад, а також здійснювати моніторинг критеріїв та показників якості для всіх освітніх процесів, розробляти пропозиції щодо покращення їх забезпечення.

На нашу думку, внутрішній відділ з управління якістю освіти у ЗВО має сфокусуватися на таких ключових напрямках роботи:

1. Планування та впровадження стратегії управління якістю освіти.

2. Контроль забезпечення і дотримання стандартів професійної підготовки, критеріїв та показників якості для всіх освітніх процесів.

3. Здійснення періодичного моніторингу та оцінювання якості освітніх програм, навчальних планів, методичного забезпечення.

4. Організація проведення відкритих занять, контроль рівня викладання занять вчителями, відповідно до встановлених вимог.

5. Організація проведення внутрішніх аудитів з якості для всебічного аналізу освітньої діяльності із залученням незалежних експертів, представників студентства, роботодавців та інших стейкхолдерів.

6. Налагодження системи двостороннього зв'язку для проведення опитувань студентів, викладачів, науковців з метою виявлення проблем якості навчання та вдосконалення освітніх процесів.

7. Сприяння професійному розвитку професорсько-викладацького складу через координацію програм з підвищення кваліфікації, стажувань, проведення майстер класів із залученням експертів, сприяння обміну досвідом та впровадження інноваційних дидактичних методик.

8. Співпраця із студентським самоврядуванням.

9. Налагодження партнерських відносин з роботодавцями для моніторингу ринку праці та своєчасного коригування навчальних програм.

10. Координація процесів оновлення матеріально-технічної бази відповідно до сучасних освітніх вимог професійної підготовки.

11. Сприяння академічній мобільності студентів і викладачів з метою обміну передовим досвідом та інтеграції у міжнародний освітній простір.

12. Розробка пропозицій щодо організація навчального процесу, покращення якості освіти та внесення коректив.

13. Підготовка періодичних звітів та аналітичних матеріалів щодо стану управління якістю освіти для адміністрації ЗВО та зацікавлених сторін.

14. Робота про проведенню акредитації та ліцензування ЗВО, сертифікації системи управління якістю освіти.

Впровадження таких заходів дозволить створити цілісну систему управління якістю освіти у вищій школі, підвищити конкурентоспроможність випускників і закріпити позитивний імідж навчального закладу.

Створення спеціалізованого підрозділу, який би займався виключно питаннями контролю та забезпечення якістю освіти на постійній основі, вимагає додаткових кадрових та фінансових ресурсів, на які багато ЗВО наразі не можуть розраховувати (через обмеження у грошовому забезпечення, малу кількість студентів, міграцією педагогічних та наукових кадрів, втратою майна на тимчасово окупованих РФ територіях). Водночас, все більше провідних закладів в Україні усвідомлюють важливість впровадження цілісної системи управління якістю відповідно до світових стандартів. Окремі престижні заклади вищої освіти вже мають у своїй організаційній структурі спеціальні відділи чи робочі групи на базі кафедр із забезпечення якості надання освітніх послуг.

Загалом можна сподіватись, що в найближчі роки управління якістю освіти стане одним з ключових пріоритетів для українських ЗВО, адже це напряму пов'язане із підвищенням їхньої конкурентоспроможності та престижу як на вітчизняному, так і на міжнародному рівнях.

Висновки і пропозиції. Забезпечення належної якості освітніх послуг є важливим завданням щодо забезпечення конкурентоспроможності вищого навчального закладу. Державна політика у сфері вищої освіти реалізується через нормативно-правове регулювання, стратегічне планування, розробку освітніх стандартів по спеціальностям, галузеве фінансування, акредитацію навчальних програм.

Заклади вищої освіти відіграють провідну роль у реалізації державної політики щодо якості освіти, безпосередньо впроваджуючи стандарти, процедури, методи контролю якості на рівні освітніх програм і процесів. Доцільним для забезпечення якості освіти є створення окремого самостійного спеціалізованого структурного підрозділу з управління якістю освіти у ЗВО. Внутрішній відділ управління якістю освіти у ЗВО має фокусуватися

на розробці та впровадженні стратегії керування якістю освіти, контролі стандартів навчання, регулярному моніторингу та оцінюванні якості програм та навчальних планів, організації відкритих занять та контролі якості викладання, проведенні внутрішніх аудитів для аналізу діяльності залучених експертів, встановленні системи зворотного зв'язку через опитування студентів та викладачів, підтримці професійного розвитку викладацького складу, співпраці зі студентським самоврядуванням, розвитку партнерських відносин з роботодавцями, координації оновлення матеріально-технічної бази, підтримці академічної мобільності, розробці пропозицій щодо поліпшення навчального процесу, підготовці звітів про стан управління якістю освіти та проведенні процедур акредитації та ліцензування.

Як показує педагогічний досвід, для успішного запровадження систем управління якістю освіти у вищій школі потрібен комплексний підхід, відповідне законодавче врегулювання, належна фінансова підтримка освіти і наукових досліджень (з боку держави, міжнародних донорів та приватного капіталу), сучасна матеріально-технічна база та тісна співпраця усіх учасників освітнього процесу.

Перспективами подальших досліджень може стати розробка моделі системи управління якістю вищої освіти на базі ВНЗ.

Список використаної літератури:

- Архипова Є. О., Дроздов В. В. Якість вищої освіти як об'єкт публічного управління. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2020. № 12. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1878>. (дата звернення: 30.03.2024).
- Галицький О., Хіль О., Кириленко Я. Управління якістю вищої освіти в умовах євроінтеграційних процесів. *Український педагогічний журнал*. 2021. № 2. С. 103–112.
- Грабовенко Н. Система управління якістю вищої освіти: структурно-функціональний аналіз. *Університетські наукові записки*, 2020, № 6 (78), С. 26–32.
- Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності : Постанова Кабінету міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-p#Text> (дата звернення: 27.03.2024).
- Національна рамка кваліфікацій. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/nrk/2021/11.10/Zvit.pro.samosertyfikatsiyu.NRK-dodatok.1-10.11.pdf>. (дата звернення: 28.03.2024).
- Про вищу освіту : Закон України від 01 липня 2014 р. № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення: 31.03.2024).
- Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти : Наказ Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-19#Text> (дата звернення: 25.03.2024).
- Про затвердження Положення про Міністерство освіти і науки України : Постанова Кабінету міністрів України від 16 жовтня 2014 р. № 630. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/630-2014-p#n8>. (дата звернення: 30.03.2024).
- Про освіту : Закон України від 05 вересня 2017 р. № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 16.03.2024).
- Про утворення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти : Постанова Кабінету міністрів України від 15 квітня 2015 р. № 244. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/244-2015-p#Text> (дата звернення: 20.03.2024).
- Распотнюк І. В. Модель управління якістю освіти у вищому навчальному закладі. *Наукові праці МАУП*. 2013. Вип. 4 (39). С. 201–205.
- Рябенко М. І. Органи управління закладом вищої освіти як суб'єкти профілактики порушень академічної доброчесності. *Інноваційна педагогіка : науковий журнал*. 2020. Вип. 20. Том 2. С. 119–122.
- Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). Ухвалено Міністерською конференцією в Єревані, 14–15 травня 2015 р. URL: https://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf. (дата звернення: 29.03.2024).
- Терованесов М. Р. Система управління якістю вищої освіти. *Економічний аналіз : зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол. : В. А. Дерій (голов. ред.) та ін. Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2014. Том 18. № 1. С. 93–98.*
- Технічний університет Метінвест політехніка. URL: <https://metinvest.university/моніторинг-якості-освіти/>. (дата звернення: 20.03.2024).

Chernenko A. State policy and organization of the quality management system for higher education in Ukraine

The article examines the issue of ensuring a proper level of quality of higher education in Ukraine, both at the level of state regulation and in terms of organizational measures at the level of higher education institutions. The author argues that the quality of educational services is a key factor in the competitiveness of domestic universities in the context of globalization and the rapid development of science and technology. The aim of the article is to substantiate the peculiarities of the organization of the quality management system of education in higher education and provide recommendations for its improvement, taking into account current trends. The article thoroughly analyzes the role of the state in shaping the policy of ensuring the quality of higher education through the activities of relevant executive authorities – the Ministry of Education and Science of Ukraine, the National Agency for Higher Education Quality Assurance. The current legal and regulatory framework for higher education, including laws, regulations, standards, and quality assessment criteria, is briefly reviewed. The directions of implementation of the state policy on the quality of higher education are considered. The author pays special attention to the implementation of state policy directly at the level of higher education institutions, in particular, the introduction of quality management systems for educational processes. The possible structure and areas of work of the internal specialized unit for quality management of education at the university are described in detail. An illustration of the structural and logical scheme for ensuring the quality of education at the university and the directions for the implementation of quality management of education is provided. Based on a critical analysis of the current situation in higher education, the author formulates a number of substantiated proposals for strengthening regulatory regulation, introducing mandatory certification of quality management systems, attracting funding, and establishing closer cooperation with stakeholders. Conclusions and suggestions for improving the state policy and organization of the quality management system for higher education in Ukraine are made.

Key words: quality of education, state policy, higher education institution, Education Quality Management Department, Ministry of Education and Science of Ukraine, National Agency for Higher Education Quality Assurance.